

DE ØKONOMISKE IDEERS UDVIKLING I DANMARK

Lektor, cand. polit. *Knud Erik Svendsen* har fortsat sin undersøgelse over de økonomiske idéers udvikling i Danmark i slutningen af det 18. og begyndelsen af det 19. århundrede. Der er udarbejdet manuskript til et afsnit om dansk pengepolitik og pengeteori fra 1784 til 1820, og manuskriptet til et afsnit om industri- og handelspolitikken i samme periode ventes snarest fuldført.

Arbejdet er blevet forsinket i forhold til planen. Dette skyldes, at forfatteren, der nu er ulønnet medarbejder ved instituttet, har måttet anvende en større del af sin tid end ventet på andet arbejde.

LÆREBOG I DANMARKS ØKONOMISKE HISTORIE

Lektor, cand. polit. *Erling Olsen* har fuldført sit arbejde med en lærebog i Danmarks økonomiske historie siden 1750. Arbejdet med færdiggørelsen af manuskriptet viste sig langt mere omfattende end oprindeligt antaget. På adskillige områder måtte arbejdet suppleres med nye studier, og på en række punkter måtte fremstillingen udvides. I oktober 1961 kunne afhandlingen udsendes som nr. 6 i instituttets serie af dupliserede memoranda.

FORBRUGSSTRUKTUREN I DANMARK

På grundlag af en bevilling fra *Statens almindelige Videnskabsfond* påbegyndte instituttet i samarbejde med *Det statistiske Departement og Københavns Universitets Statistiske Institut* i 1959 en analyse af det materiale, som tilvejebragtes ved departementets forbrugsundersøgelse i 1955, hvor der indhentes oplysninger fra 3100 lønmodtagerhusstande.

Til at forestå arbejdet med denne analyse nedsattes et udvalg bestående af kontorchef, cand. polit. *Kjeld Bjerke*, Det statistiske Departement, professor *Anders Hald*, Københavns Universitets Statistiske Institut, og professor *P. Nørregaard Rasmussen*, Københavns Universitets Økonomiske Institut. Det løbende arbejde ved undersøgelsen blev overdraget sekretær, cand. polit. *Erling Jørgensen*. I løbet af 1960 blev principperne for materialets behandling på den elektroniske regnemaskine DASK fastlagt. Det viste sig herved at omkostningerne ved beregningsarbejdet ville blive større end oprindeligt antaget, bl.a. fordi analysen måtte udvides noget. Det besluttedes derfor at ansøge videnskabsfonden om en supplerende bevilling. Ved udgangen af marts 1961 blev forberedende beregninger på Regnecentralen igangsat. Disse beregninger vil blive afsluttet i foråret 1962. En væsentlig del af den afsluttende rapport foreligger udarbejdet, og oversættelse til engelsk er påbegyndt.

UDBUDSREAKTIONER FOR ANIMALSKE LANDBRUGSPRODUKTER

På grundlag af en bevilling fra *Statens almindelige Videnskabsfond* iværksatte instituttet i efteråret 1960 ved cand. polit. *Ole Bus Henriksen* en undersøgelse over udbudsreaktionerne for de vigtigste animalske landbrugsprodukter. Formålet med denne undersøgelse er navnlig at belyse, hvorledes og hvor hurtigt produktionen af disse landbrugsvarer tilpasses ændringer i efterspørgselen. Da professor *Aksel Milthers* og lic. agro. *Chr. Jørgensen*, Den kgl. Veterinær og Landbohøjskole, for nogen tid siden har igangsat en hermed beslægtet undersøgelse, er der mellem Ole Bus Henriksen og Chr. Jørgensen etableret en kontakt, som skal sikre, at unødvendigt dobbeltarbejde undgås. (I 1961 offentliggjorde Chr. Jørgensen en rapport om sit arbejde).

På undersøgelsens indledende stadium har Ole Bus Henriksen gennemgået dele af den landbrugsfaglige litteratur såvel som den vigtigste økonomisk-statistiske litteratur om modelbygnings- og estimeringsproblemer samt indsamlet og bearbejdet et talmateriale vedrørende produktion, priser og husdyrbestand. I løbet af 1961 udarbejdede Ole Bus Henriksen en foreløbig model for flæskeproduktionen. Det er indtil nu ikke lykkedes at nå frem til en let håndterlig beskrivelse af den animalske produktions svingninger. Men man har indvundet en række erfaringer ved at eksperimentere med alternative forklaringer, og på dette grundlag håber man at gøre større fremskridt fremover.

DEN INTERNATIONALE LUFTFARTSPOLITIK

I foråret 1960 opnåede instituttet fra *Statens almindelige Videnskabsfond* tilsgagn om støtte til en undersøgelse af den internationale luftfartspolitik, som i årene siden den anden verdenskrig er ført af de vigtigste luftfartsnationer, samt af den prispolitik, som de internationale luftfartsselskabers sammenslutning IATA (International Air Transport Association) har ført i denne periode. Det er instituttets hensigt at beskæftige sekretær, cand. polit. *Jørgen Lindhard Halck* ved undersøgelsen, men da sekretær Halck har været optaget af andet arbejde, har det ikke været muligt at påbegynde undersøgelsen.

DANSKE ENGROSPRISERS BEVÆGELIGHED 1948-1960

På grundlag af en bevilling fra *Philips Fond af 1958* har sekretær, cand. polit. *Arne Mikkelsen* og sekretær, cand. polit. *Paul Paulsen* siden april 1960 arbejdet med en undersøgelse af bevægelserne i engrospriserne for en række varer på det danske marked i tiden efter 1948. Undersøgelsen er igangsat af professor H. Winding Pedersen, som også fører tilsyn med arbejdet.

Undersøgelsens formål er dels at fremskaffe et empirisk materiale til belysning af udviklingen i prisstrukturen i den betragtede periode, dels at sammenligne de herved fremkomne resultater med de resultater, der er fremkommet ved tilsvarende undersøgelser i udlandet bl.a. i forbindelse med de senere års teoretiske diskussioner om de såkaldte stive priser, herunder således disse prisers udbredelse og udviklingen heri under skiftende økonomiske forhold.

I den forløbne tid har man arbejdet med indsamlingen af selve prismaterialet for de forskellige varer, der kommer til at indgå i undersøgelsen. Man har fortrinsvis benyttet prisoplysninger fra Det statistiske Departement og Monopoltilsynet, samt oplysninger om priser fra en række offentlige prisnoteringer.

På grundlag af et vareudvalg på 68 varer har man desuden foretaget en første summarisk gennemgang af materialet. Resultaterne heraf går i nogen grad imod, hvad man efter førkrigstidens erfaringer måtte vente, men stemmer overens med opfattelser, der er blevet gjort gældende i de senere års fornyede debat om disse forhold. Det må dog understreges, at resultaterne som nævnt bygger på et ret begrænset vareudvalg, der ikke er repræsentativt udvalgt, ligesom variationen omkring de beregnede gennemsnit ofte er betydelig. Ved årsskiftet 1961/62 var arbejdet med indsamling af prismateriale i det store og hele afsluttet og bearbejdelsen ganske vidt fremskreden. Materialet omfatter nu mellem 150 og 175 varer.